Zit jij ook veilig in de auto?

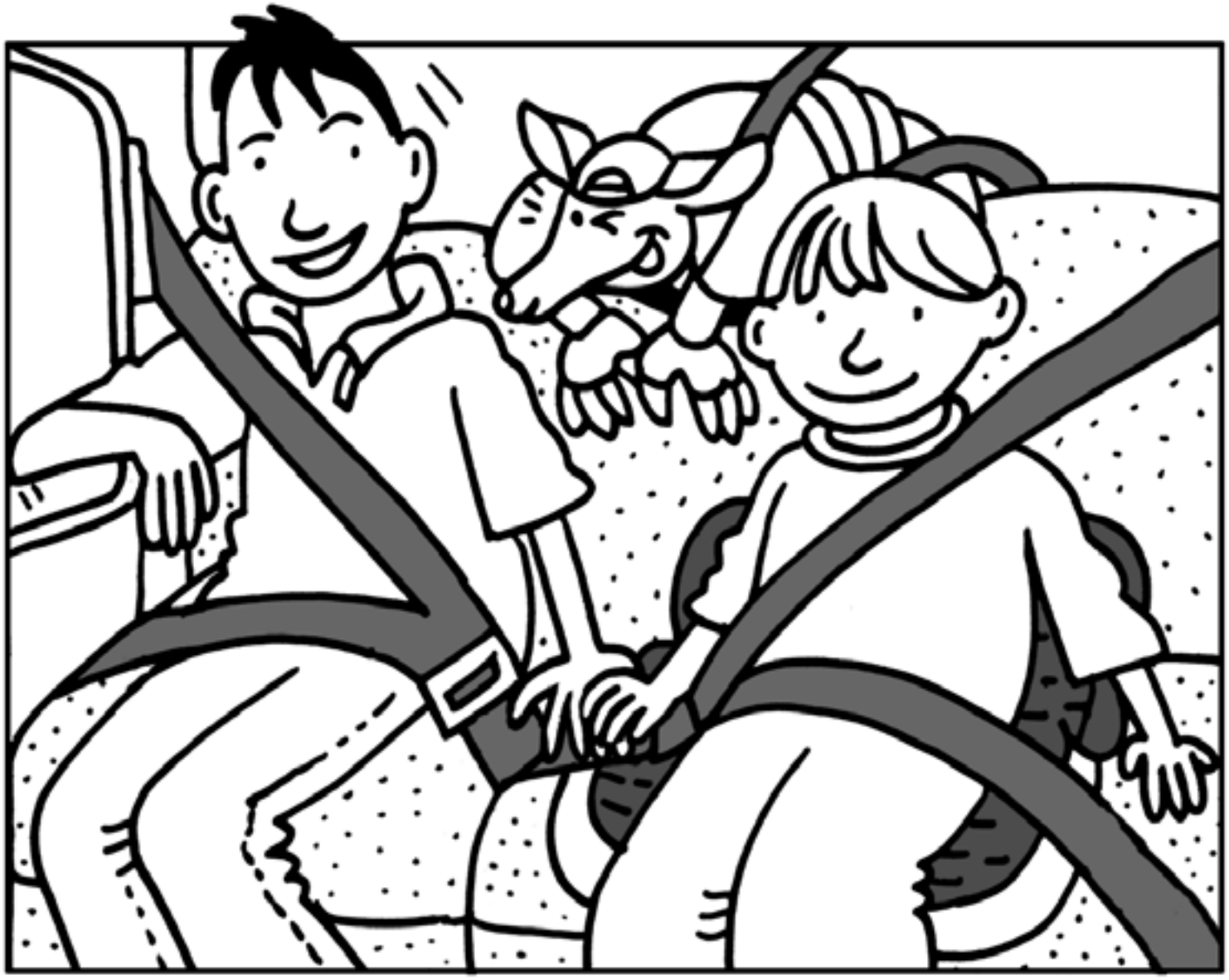

Lesbrief basisonderwijs

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Op 1 maart 2006 treden nieuwe wettelijke regels in werking omtrent het gebruik van gordels en kinderzitjes in de auto. Bij de bekendmaking van deze nieuwe regels zijn basisschoolleerlingen en hun ouders een belangrijke doelgroep. Deze lesbrief, aangeboden door het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland, kunt u gebruiken om op uw school aandacht aan de nieuwe regels te besteden. Het is de bedoeling dat de kinderen aan de hand van deze lesbrief leren wat voor hen de meest veilige manier is om in de auto te zitten. De lesbrief bevat materialen voor alle groepen van de basisschool.

Achterin de lesbrief treft u een blad voor de ouders aan met uitgebreide informatie over de nieuwe regels. Door dit blad te kopiëren en aan de kinderen mee naar huis te geven, brengt u het belang van het gebruik van gordels en kinderzitjes ook bij de ouders onder de aandacht. Uiteraard kunt u deze informatie ook zelf gebruiken bij het voorbereiden en geven van de lessen.

Om bekendheid te geven aan de nieuwe regels wordt rond de periode van invoering de campagne 'Veilig vervoer van kinderen in de auto. Daar kun je mee thuis komen!' gehouden. Middelen die bij deze campagne worden ingezet, zijn behalve deze lesbrief onder andere drie radiospotjes, een brochure, een poster, een website en een folder annex meetlint voor de kinderen. Net als de vorige gordelcampagnes staat ook deze campagne in het teken van Goochem, het vrolijke beestje dat kinderen motiveert om hun kinderzitje/gordel te gebruiken.

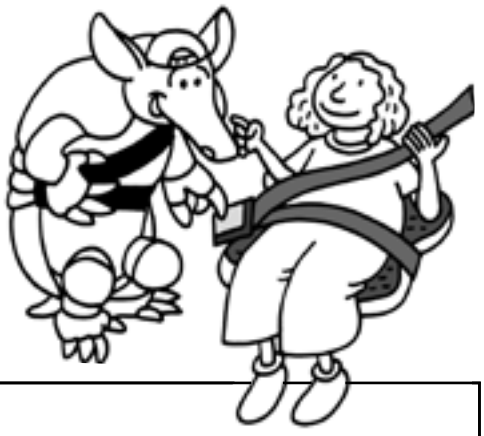

Essentiële wijzigingen van de regels per 1 maart 2006:

- Kinderen jonger dan 3 jaar mogen niet meer vervoerd worden in auto's zonder gordel.
- De leeftijdsgrens van 12 jaar wordt geschrapt. Er is sprake van kinderen (personen onder de 18 jaar) en volwassenen.
- De lengte waarboven een kinderzitje niet meer verplicht is, wordt gewijzigd van 1,50 meter in 1,35 meter.
- Ook achterin moeten voortaan kinderzitjes gebruikt worden, niet meer alleen "indien aanwezig".
- Kinderzitjes moeten behoren tot een type dat is goedgekeurd volgens ECE-reglement 44, versie 03 of 04.
- Op een passagiersplaats met een voorairbag mogen kinderen niet meer in een naar achteren gericht kinderzitje worden vervoerd, tenzij die airbag is uitgeschakeld.
- De goede werking van de autogordel mag niet worden belemmerd door bijvoorbeeld het schouderdeel van de gordel achter de rug langs of onder de arm door te leiden.
- Gordelgeleiders/gordelclips (bedoeld om de gordel over de schouder te laten lopen) mogen niet worden gebruikt in plaats van een goedgekeurd kinderzitje.
- Gordelgeleiders/gordelclips mogen alleen worden gebruikt door kinderen die geen kinderzitje hoeven te gebruiken en door volwassenen. Zij moeten dan van een type zijn dat uitsluitend aan het schouderdeel van de gordel wordt bevestigd, niet aan het heupgedeelte, en zij mogen de gordel niet beschadigen.

Inhoud

Informatie over het veilig vervoeren van kinderen in de auto		00
Voor groep 1, 2 en 3	Informatie en lessuggesties voor de leerkracht	00
	Verhaal om voor te lezen	00
	Werkblad: goed of fout?	00
Voor groep 4, 5 en 6	Informatie en lessuggesties voor de leerkracht	00
	Stripverhaal met opdrachten	00
Voor groep 7 en 8	Informatie en lessuggesties voor de leerkracht	00
	Zelfleesverhaal met opdrachten	00
Informatie voor ouders		00

Wij wensen u veel succes met de verkeerslessen !
Het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland

Informatie over het veilig vervoeren van kinderen in de auto

Waarom nieuwe regels?

Auto's worden steeds veiliger. Met behulp van kreukelzones, kooiconstructies en airbags beschermen zij de inzittenden. De autogordels vormen hierbij een onmisbare schakel. Maar autogordels zijn ontworpen voor volwassenen. Voor kinderen werken ze veel minder goed en voor baby's zijn ze totaal ongeschikt. Daarom is in Europa afgesproken dat er strengere regels nodig zijn voor het vervoer van kinderen in de auto. Regels die maar een ding tot doel hebben: uw kind beter beschermen.

De regels komen er op neer dat vanaf 1 maart 2006 kinderen kleiner dan 1,35 meter in een goedgekeurd kinderzitje vervoerd moeten worden. Volwassenen en kinderen groter dan 1,35 meter moeten de autogordel om en mogen zonodig ook een kinderzitje (zittingverhoger) gebruiken. Om de regels in de praktijk hanteerbaar te maken, zijn er uitzonderingen opgenomen. Zo is bijvoorbeeld in de bus en de taxi een kinderzitje niet verplicht. Hieronder vindt u meer informatie over de nieuwe regels en de uitzonderingen, welke kinderzitjes er zijn, maar ook koop- en gebruiktips.

Wat zegt de wet?

Vanaf 1 maart 2006 geldt het volgende:

Kinderen* kleiner dan 1,35 m:	Goedgekeurd kinderzitje verplicht
Kinderen* groter dan 1,35 m en volwassenen:	Autogordel en zonodig ook een goedgekeurd kinderzitje(zittingverhoger) gebruiken

*Onder kinderen wordt iedereen onder de 18 jaar verstaan

Een kinderzitje moet goedgekeurd zijn volgens ECE-reglement 44/03 of 44/04. Dit is te zien aan een keuringslabel of –sticker (hiernaast afgebeeld). Voor een goede werking moet het kinderzitje op de juiste manier zijn vastgezet. Raadpleeg hiervoor de handleiding van het zitje en de gebruiktips achter in deze brochure.

Let op: kinderen jonger dan 3 jaar mogen uitsluitend vervoerd worden in een kinderzitje, behalve in een taxi of bus. De onderstaande bijzondere gevallen en uitzonderingen gelden dus niet voor kinderen jonger dan 3 jaar, behalve in taxi en bus.

Bijzondere gevallen en uitzonderingen

Te weinig gordels (tijdelijke uitzondering)
Als er meer passagiers zijn dan gordels, dan mogen kinderen groter dan 1,35 meter en volwassenen los op de achterbank zitten, zolang de aanwezige gordels maar door andere passagiers worden gebruikt. Dit geldt tot 1 mei 2008. Vanaf die datum mag in auto's die op alle zitplaatsen gordels hebben, niemand meer zonder gordel worden vervoerd.

Te weinig plaats
Als op de achterbank al twee kinderzitjes in gebruik zijn, is er vaak geen plaats meer voor een derde. In zo'n geval mag een kind vanaf 3 jaar op de overgebleven zitplaats de gordel gebruiken.

Geen gordels achterin
Kinderen jonger dan 3 jaar mogen niet op de achterbank vervoerd worden als daar geen gordels aanwezig zijn. De gordels zijn immers nodig om het autostoeltje vast te maken. Kinderen vanaf 3 jaar en volwassenen mogen in dat geval los op de achterbank zitten.

Geen gordels voorin én achterin
Als voorin de auto ook geen gordels aanwezig zijn, mogen kinderen tot 3 jaar helemaal niet worden meegenomen. Kinderen van 3 jaar en ouder mogen in een auto zonder gordels niet voorin zitten als ze kleiner zijn dan 1,35 meter.

Vervoer van ‘andere’ kinderen
Van ouders en pleegouders wordt verwacht dat ze voor hun eigen kind een kinderzitje in de auto hebben. Maar er rijden misschien ook wel eens andere kinderen mee, bijvoorbeeld spelertjes van een jeugdteam naar een uitwedstrijd. Voor deze kinderen kan niet altijd een kinderzitje aanwezig zijn. Bij dit soort incidenteel vervoer over beperkte afstand (dus niet op een vakantiereis) mogen op de achterzitplaatsen kinderen vanaf 3 jaar (maar niet de eigen kinderen) volstaan met gebruik van de gordel. Zorg, als dit vervoer regelmatig voorkomt, toch voor een of meer extra kinderzitjes, want dat is veel veiliger.

Taxi- en busvervoer
In bussen en op de achterbank van een taxi is een kinderzitje niet verplicht. Kinderen vanaf 3 jaar en volwassenen moeten dan de gordels gebruiken, voor zover aanwezig, en kinderen jonger dan 3 jaar mogen in dat geval los worden vervoerd. Neem bij voorkeur geen kind op schoot, want dat is riskant bij een frontale botsing.

Wat is er nog meer nieuw?

Airbag
Op een zitplaats met een airbag ervoor mogen kinderen niet worden vervoerd in een (baby)autostoeltje dat tegen de rijrichting in is geplaatst. Dit mag alleen, als de airbag is uitgeschakeld. Of dat uitschakelen mogelijk is en hoe dat dan moet, staat in de gebruiksaanwijzing van de auto. Of anders kan de garage wel helpen.

Gordels en kinderzitjes goed gebruiken
Het is verplicht om de autogordels en kinderzitjes te gebruiken op de door de fabrikant voorgeschreven manier. Zo zijn ze ook getest. Het is bijvoorbeeld niet langer toegestaan het diagonale deel van de gordel achter de rug langs of onder de arm door te dragen. De gordel is niet ontworpen om zo te worden gebruikt en werkt dan ook niet goed.
Ook voor zwangere vrouwen en hun ongeboren kind is het veel veiliger de gordel op de juiste manier te dragen. Het heupgedeelte onder de buik, zo laag mogelijk over het bekken, het diagonale deel over de borst, boven de buik.

Gordelgeleider
Een gordelgeleider (gordelclip) moet ervoor zorgen dat het diagonale deel van de autogordel over de schouder loopt en niet over de hals. Een gordelgeleider kan deel uitmaken van een zittingverhoger. Er zijn ook afzonderlijke gordelgeleiders te koop. Deze laatste mogen niet gebruikt worden, behalve:

1. door volwassenen
2. door kinderen zwaarder dan 36 kg (zie volgende bladzijde)
3. in de eerdergenoemde uitzonderingsgevallen waarin geen kinderzitje gebruikt hoeft te worden

De afzonderlijke gordelgeleiders die in deze gevallen zijn toegestaan, moeten aan enkele eisen voldoen. Zij mogen alleen aan het diagonale deel van de autogordel zijn bevestigd. Een gordelgeleider die het heupdeel met het diagonale deel verbindt, is dus altijd verboden. Verder mag een gordelgeleider de goede werking van de gordel niet belemmeren en mag hij geen ruwe delen hebben die de gordel kunnen beschadigen.

Voor kinderen blijft een zittingverhoger veiliger. Die zorgt er namelijk ook voor dat het heupgedeelte van de gordel over het bekken loopt en niet over de buik. Daardoor kan bij een ongeval ernstig inwendig letsel voorkomen worden. Met een gordelgeleider blijft de kans op dergelijk letsel aanwezig. Gebruik dus als het even kan liever een zittingverhoger.

Welk kinderzitje voor welk kind?

Is uw kind groter of kleiner dan 1,35 meter?

Kleiner dan 1,35 meter:

Hoe zwaar is uw kind?*

- **Minder dan 13 kg:** ***Babyautostoeltje (groep 0 en 0+)***
- **Tussen 9 en 18 kg:** ***Kinderautostoeltje (groep 1)***
- **Tussen 15 en 36 kg:** ***Zittingverhoger (groep 2 en 3)***
- **Meer dan 36 kg:** ***Autogordel, eventueel met zittingverhoger of afzonderlijke gordelgeleider (gordelclip/gordelklem)***

Groter dan 1,35 meter:

Uw kind moet de autogordel gebruiken (voor zover beschikbaar). Als de gordel over de hals loopt in plaats van over de schouder, gebruik dan ook een zittingverhoger.

*onder kinderen wordt iedereen onder de 18 jaar verstaan.

Kinderen op de basisschool zullen meestal aan het begin van hun schooltijd of niet lang daarna uit hun kinderautostoeltje gegroeid zijn en moeten dan een goedgekeurde zittingverhoger in combinatie met de gordel gebruiken, totdat ze 1,35 meter zijn. Maar ook als kinderen al groter zijn dan 1,35 meter en de gordel loopt toch nog over de hals in plaats van over de schouder, mogen ze uiteraard een zittingverhoger blijven gebruiken.

Kinderen zitten vaak op de achterbank van de auto. En regelmatig raken kinderen ernstig gewond of ze overlijden zelfs, doordat ze geen gordel of kinderzitje gebruiken. Gordels en kinderzitjes zorgen ervoor dat kinderen bij hard remmen of bij een botsing niet door of zelfs uit de auto worden geslingerd. Ze zijn voor kinderen dan ook van vitaal belang.

Als een kind op de achterbank in een kinderzitje wordt vervoerd, heeft het 30% minder kans op ernstig letsel en zelfs 50% minder kans op dodelijk letsel dan als het los op de achterbank zit. Als een kind alleen in de gordel op de achterbank zit, zijn deze percentages lager, namelijk resp. 20 en 30%. Een kinderzitje biedt voor kinderen dus meer bescherming dan alleen de gordel.

Minder kans op…	Gordels voorin	Gordels achterin	Kinderzitjes achterin
Ernstig letsel	25%	20%	30%
Dodelijk letsel	40%	30%	50%

Geschatte effectiviteit van autogordels en kinderzitjes (Evans, 1986 en 1991; Schoon & Van Kampen, 1992)

Het dragen van de gordel door achterpassagiers (vaak kinderen) is niet alleen belangrijk vanwege hun eigen veiligheid, maar ook voor de bescherming van de voorinzittenden. Die kunnen ernstig letsel (vooral aan de nek en de rug) oplopen als loszittende achterpassagiers met een harde klap tegen de achterkant van de voorstoel botsen.

Ouders hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. Zij kunnen door hun eigen gedrag ervoor zorgen dat kinderen het dragen van de gordel op de achterbank als een vanzelfsprekendheid gaan beschouwen. Als de bestuurder de gordel om doet, blijkt 2/3 van de achterpassagiers dat ook te doen. Maar als de bestuurder geen gordel om heeft, draagt slechts 15% van de achterpassagiers de gordel.

In 2004 werd 8% van de kinderen jonger dan 4 jaar los in de auto vervoerd. Bij kinderen van 4 tot 8 jaar was dit percentage 39% en bij kinderen van 8 tot 12 jaar was het 30% (Adviesdienst Verkeer en Vervoer).

In het Periodiek Regionaal Onderzoek Verkeersveiligheid 2003 (uitgevoerd door Traffic Test) is respondenten gevraagd hoe zij kinderen tot 12 jaar in de auto vervoeren. Dit heeft de volgende resultaten opgeleverd:

- Kinderen tot 3 jaar worden door bijna alle automobilisten (95%) met een kinderzitje vervoerd.
- 3% van de automobilisten vervoert kinderen tot 3 jaar alleen in de gordel.
- 40% van de automobilisten vervoert kinderen tussen 3 en 12 jaar met een kinderzitje.
- Meer dan de helft van de automobilisten vervoert kinderen tussen 3 en 12 jaar alleen in de gordel (voorin 59%, achterin 55%).
- Vrouwen vervoeren kinderen tussen 3 en 12 jaar voorin de auto beduidend vaker met een kinderzitje dan mannen (resp. 44 en 34%).
- Gehuwden en samenwonenden tussen 25 en 34 jaar die zelf jonge kinderen hebben, vervoeren kinderen beduidend vaker met een kinderzitje dan andere bevolkingsgroepen.
- Hoger opgeleiden vervoeren kinderen vaker met een kinderzitje dan lager opgeleiden, maar de verschillen zijn marginaal.

Politiecontrole en voorlichting helpen

Het gordelgebruik in Nederland is de afgelopen 15 jaar fors gestegen. Begin jaren 90 droeg 70% van de bestuurders en passagiers voorin de gordel, in 2004 was dit percentage 90%. Bij de passagiers op de achterbank is het gordelgebruik in de periode 2000 - 2004 toegenomen van 30 naar 69%. De toename van het gordelgebruik lijkt vooral te danken aan de combinatie van intensieve politiecontroles en voorlichting.

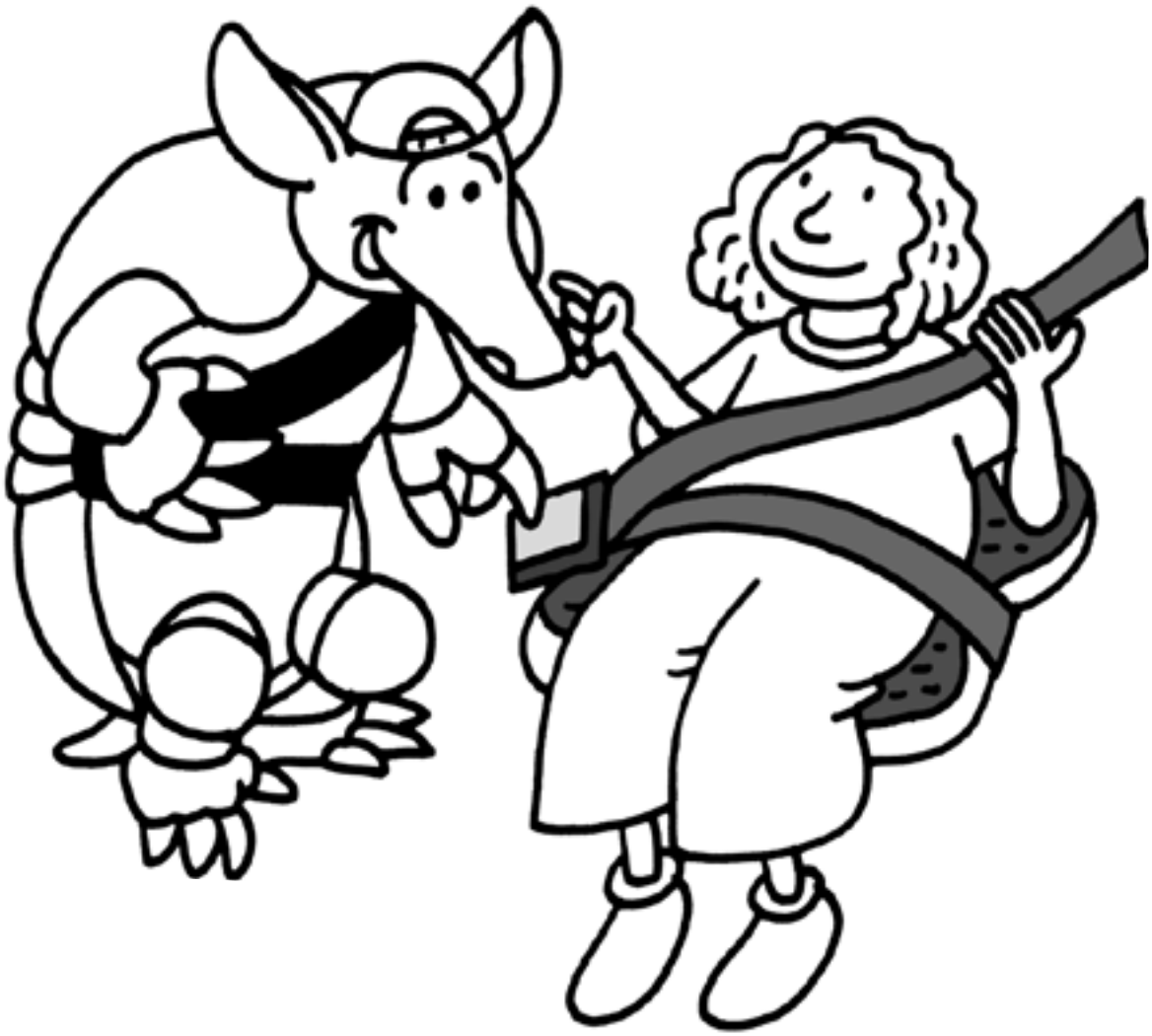

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 1, 2 en 3
Voor de leerkracht

Op dit blad vindt u informatie en een aantal suggesties om in de groepen 1, 2 en 3 aandacht te besteden aan het veilig vervoer van kinderen in de auto.

Kinderen uit groep 1, 2 en 3 veilig in de auto
- Kinderen kleiner dan 1,35 meter moeten gebruik maken van een goedgekeurd autostoeltje of een goedgekeurde zittingverhoger in combinatie met de autogordel.
- Jonge kinderen gaan bij voorkeur achterin.

Zie pagina 00 van deze lesbrief voor uitgebreide informatie over het veilig vervoer van kinderen in de auto.

Afspraken
- Stap pas in of uit de auto als je vader of moeder (of andere volwassen begeleider) dat zegt. (De volwassene bepaalt het goede moment en let op de veiligheid).
- Je moet aan de kant van de stoep in en uit de auto stappen.
- Ga achterin op de zittingverhoger zitten.
- Doe de autogordel om. Ook bij een kort autoritje.
- Als je uit de auto stapt: ren niet meteen weg, maar wacht op je vader of moeder.
- Stap niet zomaar van de stoep af.
- In de auto mag je de bestuurder en anderen niet hinderen.
- Je mag niet aan de ramen en deuren komen tijdens de rit.
- Gooi niets uit het raam.

Verhaal
Op blad 00 en 00 van deze lesbrief staat een verhaal om voor te lezen. In het verhaal staat het gebruik van de zittingverhoger en de autogordel centraal. Er wordt ook aandacht besteed aan een aantal afspraken met betrekking tot het gedrag in de auto. Onder het verhaal staat een aantal aandachtspunten om even over het verhaal na te praten met de kinderen.

Dramatiseren
- De kinderen kunnen een deel van het verhaal naspelen.
- De kinderen spelen op basis van eigen ervaringen een ritje in de auto na.
- U geeft de kinderen de opdracht om een of meer van bovengenoemde afspraken in een rollenspel uit de beelden.

Werkblad: Goed of fout?
Op blad 00 staat een werkblad over veilig gedrag in de auto. Het is de bedoeling dat de kinderen de acht kaartjes op het blad uitknippen. Daarna sorteren ze de kaartjes op goed en fout gedrag. De plaatjes kunnen ook gekleurd worden.

Goed: op de zittingverhoger in de gordel; instappen aan de kant van de stoep; samen rustig achterin zitten; uitstappen aan de kant van de stoep.
Fout: 'los' op de zittingverhoger zitten; ruzie maken; beer uit het raam laten bungelen; uit de auto de weg oprennen.

- Eventueel kunt u de kaartjes gesorteerd laten opplakken.
- Wanneer twee kinderen hun kaartjes bij elkaar doen kunnen ze er het memoryspel mee spelen.
- Eventueel kunt u de kaartjes van twee bladen identiek laten kleuren. Door de plaatjes te lamineren maakt u er een permanent spel van.

Ouderinformatie
Op blad 00 staat informatie voor ouders over het veilig vervoeren van kinderen. U kunt het blad kopiëren en mee naar huis geven; u kunt het ook opnemen in de schoolkrant.

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 1, 2 en 3
Verhaal om voor te lezen

Goochem, het gordeldier

Het is woensdagmiddag en Raoul mag bij Dorien spelen. Haar mama heeft net veel boodschappen gedaan en daarom komt ze de kinderen met de auto halen. De auto staat op een parkeerplaats langs de weg.
‘Mag ik voorin?’ vraagt Raoul.
‘Nee,’ zegt mama. ‘Kinderen horen op de achterbank. Bovendien staan de boodschappen al op de voorstoel.’
En ze maakt de achterdeur open. Dorien stapt in. Raoul wil naar de andere kant van de auto lopen, want dan kan hij tegelijk met Dorien instappen, maar mama houdt hem tegen.
‘Ho,’ zegt ze. ‘Niet de weg op gaan hoor. We stappen aan de stoepkant in. Dat is het veiligst.’
Raoul vindt het best en achter Dorien aan, klimt hij in de auto.
‘Wow, wat een gave auto,’ roept hij. Dorien en Raoul gaan op hun knieën op de zittingverhogers zitten. Ze kloppen hard op de ruit en zwaaien naar de andere kinderen uit de klas, die met hun moeders naar huis lopen. Daarna voelt Raoul even aan alle knopjes, want hij wil graag weten waarvoor die zijn.
‘Gaan we nog rijden?’ vraagt hij.
‘Als jullie klaar zijn,’ zegt mama.
‘Huh?’ vraagt Raoul.
‘Zijn jullie uitgekeken? Heb je aan alle knopjes gevoeld?’
Raoul knikt.
‘Mooi,’ zegt mama. ‘Dan maken we nu een paar afspraken. Jullie gaan goed op jullie zittingverhoger zitten. Je komt niet meer aan de knopjes. En jullie doen je gordels om.’
‘Moet dat?’ vraagt Raoul.
‘Ja, dat moet,’ zegt mama.
‘Het moet echt,’ zegt Dorien. ‘Kijk maar.’
Dorien doet haar gordel om en wijst. Aan haar gordel zit een geel knuffeldier.
‘Dat is Goochem, het gordeldier,’ zegt ze. ‘Dat betekent dat je altijd je gordel om moet doen.’
Dat wist Raoul niet. Dorien helpt hem. Als ze allebei in hun gordel zitten, rijdt mama weg.

‘Heb jij eigenlijk wel een gordel om?’ vraagt Raoul na een poosje aan Doriens mama.
‘Ja hoor,’ lacht mama. ‘Iedereen in deze auto heeft een gordel om.’ Daar moet Raoul even over nadenken. Dan zegt hij: ‘Ik weet wie er geen gordel om heeft. De boodschappentas!’
Maar dat is niet waar want de moeder van Dorien zegt: ‘Fout! Ik heb de gordel ook om de boodschappentas gedaan. Dan kan hij niet omvallen als ik moet remmen.’
‘Echt waar?’ Een boodschappentas met een gordel om! Dat is mal!
‘Echt waar,’ zegt mama.
Raoul kan het niet geloven, maar vanaf zijn zittingverhoger kan hij niet zien of het waar is. Hij moet eigenlijk een stukje naar voren. Alleen... dat gaat haast niet met zijn gordel om. En daarom klikt hij hem even los. Hij wipt naar voren en jawel! De boodschappentas zit echt in een gordel!
‘Wat doe jij nou?’ roept mama boos. ‘Ga onmiddellijk goed zitten en doe je gordel weer om.’
‘Ik wou het alleen maar even zien,’ zegt Raoul en hij gaat gauw weer achteruit zitten.
Hij wil zijn gordel weer vastmaken, maar oef. Het lukt niet.
‘Ik krijg hem niet vast,’ zegt hij met een klein stemmetje.
‘Ik help je wel,’ zegt Dorien. Maar daarvoor moet zij zelf eerst haar eigen gordel af doen.
‘Ho, wacht,’ zegt mama. Ze stuurt de wagen naar een parkeerplaats en stopt.
‘Gordels vastmaken! Ik rijd pas verder als jullie allebei weer goed in je gordel zitten.
En niet meer losmaken hè!’

Ze rijden verder. Raoul, Dorien, mama en de boodschappentas; allemaal in een gordel.
Raoul kijkt naar Goochem.
‘Nou wil ik hem om mijn gordel,’ zegt hij.
‘Hij hoort om de mijne,’ zegt Dorien.
‘Maar ik mag hem toch ook wel even,’ zegt Raoul.
‘Nee, hij is van mij!’ schreeuwt Dorien.
‘Rustig daar,’ roept mama terwijl ze boos in de achteruitkijkspiegel kijkt. ‘Ik wil geen ruzie in de auto, want dan kan ik niet goed rijden. Kan dat beest niet tussen jullie in of zo?’
Dat is een goed idee. Dorien haalt het dier van haar gordel af en zet hem tussen hen in op de bank.
En dan...

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 1, 2 en 3
Vervolg: verhaal om voor te lezen

‘Pas op!’ roept mama en tegelijk trapt ze keihard op de rem. Een fietser is zomaar van de stoep af gereden, vlak voor de auto. Dorien en Raoul blijven keurig op hun plaats. Net als mama en de boodschappentas. Maar wie NIET op zijn plaats blijft is.... Goochem, het gordeldier. Met een enorme zwaai vliegt hij dwars door de auto en met een plof komt hij tegen de voorruit. ‘Ooohhh..!’

‘Dat was er met jullie ook gebeurd als je geen gordel om had,’ zegt mama geschrokken en ze pakt de knuffel op.
‘Hij moet weer aan de gordel,’ vindt Dorien.
‘Aan MIJN gordel,’ zegt Raoul.
‘Nietes aan de mijne!’ schreeuwt Dorien.
Mama pakt het gordeldier op en geeft hem een aai over zijn bol.
‘Omdat die kinderen alleen maar ruzie kunnen maken, ga je maar mooi aan deze gordel,’ zegt ze en ze knijpt het dier aan de gordel waarmee de boodschappentas vast zit.
‘Ik vind het niet eerlijk,’ moppert Raoul. ‘Hij is veel kleiner dan wij en hij mag wél voorin...’
Maar dan ziet hij in de spiegel mama’s gezicht. Ze kijkt helemaal niet vrolijk en dan houdt Raoul maar snel z’n mond dicht....

Even napraten over het verhaal
- Waar horen kinderen volgens de mama van Dorien in de auto te zitten? (Achterin.)
- Aan welke kant kun je veilig in- en uitstappen? (Aan de stoepkant.)
- Welke afspraken maakt de mama van Dorien met de kinderen? (Goed op je zittingverhoger zitten, niet aan knopjes komen, gordel omdoen.)
- Aan welke afspraak hield Raoul zich niet? (Hij deed zijn gordel af.)
- Wat deed mama toen? (Ze stopte en reed pas verder toen de gordel weer vast zat.)
- Dat was maar goed ook, want wat gebeurde er? (Ze moest opeens hard remmen.)
- Wat gebeurde er met Dorien en Raoul? (Ze bleven op hun plaats zitten.)
- Wat zou er gebeurd zijn als ze geen gordel om gehad hadden? (Dan waren ze naar voren geschoten.)
- Hoe weet je dat? (Goochem, het gordeldier vloog ook naar voren.)

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 1, 2 en 3
Werkblad om te kopiëren

Goed of fout?

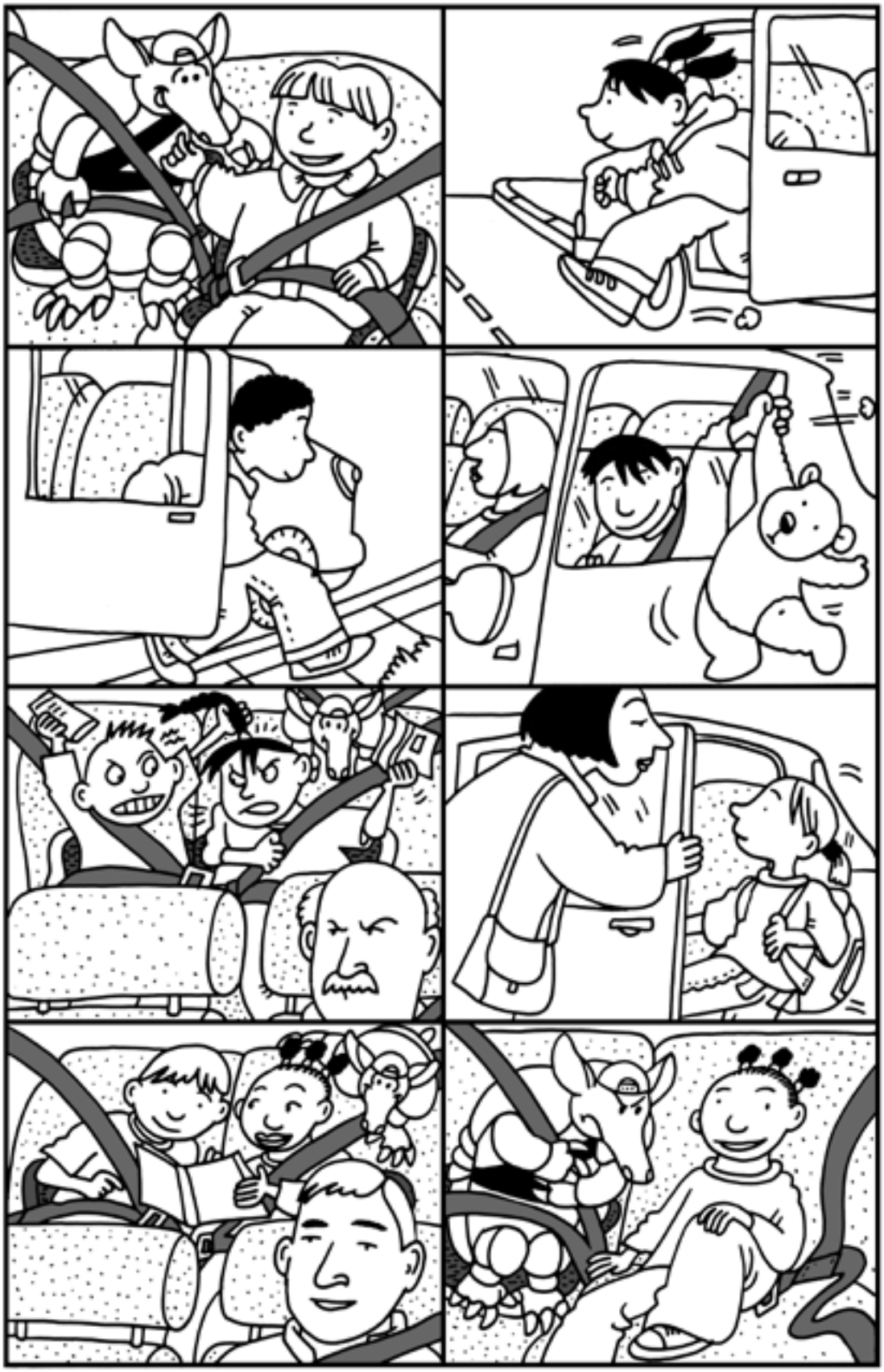

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 4, 5 en 6
Voor de leerkracht

Op dit blad vindt u informatie en een aantal suggesties om in de groepen 4, 5 en 6 aandacht te besteden aan het veilig vervoer van kinderen in de auto.

Kinderen uit groep 4, 5 en 6 veilig in de auto
- Kinderen kleiner dan 1,35 meter moeten gebruik maken van een goedgekeurde zittingverhoger in combinatie met de autogordel.
- Kinderen groter dan 1,35 meter hoeven geen zittingverhoger meer te gebruiken. Maar het mag natuurlijk wel, als dat prettiger zit. Ze moeten in ieder geval de autogordel dragen.
- Jonge kinderen gaan bij voorkeur achterin.

Zie pagina 00 van deze lesbrief voor uitgebreide informatie over het veilig vervoer van kinderen in de auto.

Afspraken
- Stap pas in of uit de auto als je vader of moeder (of andere volwassen begeleider) dat zegt. De volwassene bepaalt het goede moment en let op de veiligheid.
- Je moet aan de kant van de stoep in en uit de auto stappen.
- Ga achterin op de zittingverhoger zitten.
- Doe de autogordel om. Ook bij een kort autoritje.
- Kijk bij het in- en uitstappen goed uit voordat je het autoportier opendoet.
- Ren bij de auto niet zomaar de weg op.
- In de auto mag je de bestuurder en anderen niet hinderen.
- Je mag niet (zonder het te vragen) aan de ramen en deuren komen tijdens de rit.
- Gooi niets uit het raam.

Gesprek
Tijdens een kringgesprek besteedt u aandacht aan het gedrag van kinderen als zij meerijden in de auto. Uit eigen ervaring zullen de kinderen een aantal afspraken kunnen opnoemen. U kunt deze eventueel aanvullen met de bovenstaande afspraken. Besteed vooral aandacht aan het belang van het gebruik van de zittingverhoger en de autogordel. (Autogordels zorgen ervoor dat kinderen bij hard remmen of een botsing niet door of zelfs uit de auto worden geslingerd. Hierdoor kunnen ernstige verwondingen voorkomen worden. Een zittingverhoger zorgt ervoor dat de autogordel goed over het lichaam van het kind loopt, d.w.z. over de schouder in plaats van over de hals en laag over het bekken in plaats van over de buik.)
Vervolgens kunt u het stripverhaal en het opdrachtenblad uit deze lesbrief aanbieden. De beschrijving daarvan staat hieronder.

Stripverhaal met opdrachten
Op blad 00 staat een stripverhaal over veilig meerijden in de auto. Op blad 00 staan bijbehorende opdrachten. De beide bladen moeten voor de kinderen gekopieerd worden. Het is de bedoeling dat ze het stripverhaal lezen en bekijken en vervolgens (in tweetallen of kleine groepjes) de opdrachten maken.
Na afloop bespreekt u de antwoorden en kunt u de afspraken nog eens herhalen.

Ouderinformatie
Op blad 00 staat informatie voor ouders over het veilig vervoeren van kinderen. U kunt het blad kopiëren en mee naar huis geven; u kunt het ook opnemen in de schoolkrant.

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 4, 5 en 6
Stripverhaal om te kopiëren

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 4, 5 en 6
Dit blad hoort bij het stripverhaal op blad 00.
Opdrachtenblad om te kopiëren

1 - Kijk naar plaatje 1
Wie stapt aan de goede kant in de auto?
O Fida.
O Dian.

Wat is de goede kant?
O De straatkant.
O De stoepkant.

Waarom is dat de goede kant?

……..

……

……

2 - Kijk naar plaatje 3
Lees wat moeder zegt. Waar kunnen de kinderen het beste zitten?
O Achterin.
O Voorin.

3 - Kijk naar plaatje 7
Chiel zegt: 'Nou snap ik waarom gordels nodig zijn.'
Snap jij het ook?
Gordels zijn nodig omdat ……..

……

……

4 - Geef je mening
a Lees de praatwolken. Hoe doe jij het met de autogordel? Zet bij dat kind een X.

b. Doe jij het goed, vind je? Ja/nee, want……

……

……

5 - Belangrijke afspraken.
Schrijf twee afspraken op die belangrijk zijn als je meerijdt in de auto.
1……
2……

6 - Teken jezelf
Hoe ga jij naar school als het regent? Teken het.

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 7 en 8
Voor de leerkracht

Op dit blad vindt u informatie en een aantal suggesties om in de groepen 7 en 8 aandacht te besteden aan het veilig vervoer van kinderen in de auto.

Kinderen uit groep 7 en 8 veilig in de auto
- Kinderen moeten de autogordel dragen.
- Kinderen groter dan 1,35 meter hoeven geen zittingverhoger meer te gebruiken. Maar het mag natuurlijk wel, als dat prettiger zit.

Zie pagina 00 van deze lesbrief voor uitgebreide informatie over het veilig vervoer van kinderen in de auto.

Afspraken
- Je moet aan de kant van de stoep in en uit de auto stappen.
- Kijk goed uit bij het in- en uitstappen van de auto. Doe het autoportier pas open als er niemand aankomt.
- Doe de autogordel om. Ook bij een kort autoritje.
- Stoor de bestuurder niet.
- Je mag niet (zonder het te vragen) aan de ramen en deuren komen tijdens de rit.
- Gooi niets uit het raam.

Gesprek
Tijdens een kringgesprek besteedt u aandacht aan het gedrag van kinderen als zij meerijden in de auto. Uit eigen ervaring zullen de kinderen een aantal afspraken kunnen opnoemen. U kunt deze eventueel aanvullen met de bovenstaande afspraken. Besteed vooral aandacht aan het belang van het dragen van de autogordel. Autogordels zorgen ervoor dat kinderen bij hard remmen of een botsing niet door of zelfs uit de auto worden geslingerd. Hierdoor kunnen ernstige verwondingen voorkomen worden. Spreek de kinderen ook aan op hun eigen verantwoordelijkheid tijdens het meerijden in de auto. Ze zijn oud genoeg om er zelf aan te denken dat de autogordel om moet. Kinderen ouder dan twaalf jaar, die de gordel niet dragen krijgen zelf de bekeuring. Bespreek met de kinderen wat zij van deze maatregel vinden. Vervolgens kunt u het zelfleesverhaal met opdrachten aanbieden. De beschrijving daarvan staat hieronder.

Zelfleesverhaal met opdrachten
Op blad 00 en 00 staat een verhaal dat de kinderen zelf kunnen lezen. Op blad 00 staat ook een aantal opdrachten. De beide bladen moeten voor de kinderen gekopieerd worden. Het is de bedoeling dat ze het verhaal lezen en bekijken en vervolgens (in tweetallen of kleine groepjes) de opdrachten maken.
Na afloop bespreekt u de antwoorden en kunt u de afspraken nog eens herhalen.

Ouderinformatie
Op blad 00 staat informatie voor ouders over het veilig vervoeren van kinderen. U kunt het blad kopiëren en mee naar huis geven; u kunt het ook opnemen in de schoolkrant.

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 7 en 8
Zelfleesverhaal met opdrachten:
om te kopiëren

Klikspaan

Jos, Thera en Jasmin gaan naar het zwembad. Maar het regent pijpenstelen.
‘Pa, breng jij ons?’ vraagt Jasmin.
‘Jullie kunnen best met de fiets,’ zegt vader.
‘Maar dan worden we nat!’ roept Jasmin weer.
‘Dan moeten jullie niet gaan zwemmen!’ zegt vader.
‘Je begrijpt best wat ik bedoel,’ zegt Jasmin.
‘Er rijdt ook een bus,’ zegt moeder. ‘De bushalte is aan de overkant en de bus rijdt in één keer door naar het zwembad.’
Maar vader zegt: ‘Ik breng ze wel. Ik moet toch in de buurt zijn.’

Even later staan ze bij de auto. ‘Wil je voorin?’ vraagt vader aan Jos en hij geeft hem een knipoog.
‘Mannen voorin!’
‘Hè nee, kom gezellig bij ons zitten,’ roept Jasmin. ‘Da’s toch veel leuker.’
‘Wat jij wilt,’ zegt vader. Jos hoeft er niet lang over na te denken. Achterin lijkt hem inderdaad leuker en dus gaan de kinderen alle drie achterin zitten. Thera klimt snel op haar zittingverhoger en doet de gordel om. Jasmin doet ook haar gordel om.

‘Kunnen we?’ vraagt vader. ‘Heeft iedereen zijn gordel om?’
‘Ja hoor,’ zegt Jos. Maar dat is niet waar en Thera roept: ‘Jij hebt je gordel nog niet om!’
‘NU doen, anders rijd ik niet weg,’ zegt vader streng.
Jos doet zuchtend zijn gordel om. ‘Klikspaan!’ fluistert hij tegen Thera.

Dan rijden ze weg. Jos wijst naar een paar fietsers in regenpakken. ‘Die worden drijfnat,’ zegt hij. Jasmin vindt dat leuk en ze bonkt hard tegen het raam. Als één van de fietsers omkijkt, trekt ze een lange neus. De kinderen gillen van plezier. ‘Hou daar onmiddellijk mee op,’ roept vader, ‘dat is helemaal niet leuk. En maak niet zoveel herrie, zo kan ik niet goed op de weg letten!’
Jos en Jasmin kalmeren wat. ‘Ik heb pinda’s,’ zegt Jos. ‘Voor straks in het zwembad.’
‘Laat eens zien,’ zegt Jasmin.
Jos haalt een zakje pel-pinda’s uit zijn tas en begint te pellen. Jasmin doet mee. De doppen vallen op haar schoot. Ze veegt ze op de grond. Het wordt een zooitje en Thera kan zich niet inhouden.
‘Je mag geen doppen op de grond gooien,’ zegt ze.
‘Wat nu weer?’ vraagt vader.
‘Ze gooien pindadoppen op de grond,’ roept Thera.
‘Houd daar onmiddellijk mee op,’ roept vader boos.
‘Klikspaan,’ zeggen Jasmin en Jos tegelijk tegen Thera.

Jos zit met zijn schoot vol doppen. Hij durft ze nu niet meer op de grond te gooien. Dan maar uit het raampje, denkt hij. Hij wil het raampje opendraaien, maar hij kan er net niet bij. Daarom doet hij zijn gordel los. Voorzichtig schuift hij naar voren en hij draait het raampje omlaag.

‘Je gooit toch niks naar buiten hè?’ zegt vader.
‘Wat moet ik er dan mee doen?’ vraagt Jos.
‘In je tas stoppen,’ zegt vader.
Jos stopt de doppen mopperend in het zakje terug. Het zakje gaat weer in zijn tas. Vader zucht en zet de radio aan. Misschien dat de muziek de kinderen een beetje afleidt.
‘Mag hij wat harder?’ vraagt Jasmin.

Lees verder op blad 00.

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Voor groep 7 en 8
Vervolg: zelfleesverhaal met opdrachten om te kopiëren
Dit blad hoort bij blad 00.

‘Nee,’ zegt vader. ‘Als de muziek te hard staat, kan ik niet goed op het verkeer letten.’ Thera stoot Jos aan en wijst naar zijn gordel die nog loshangt. Jos lacht erom maar doet niks. Thera wil niet weer voor klikspaan worden uitgemaakt, dus houdt ze haar mond. Maar het zit haar helemaal niet lekker. Dan zegt vader: ‘Jos, doe onmiddellijk je gordel weer om. Ben je niet goed wijs?!’ Jos schrikt van de strenge toon van zijn vader en gehoorzaamt meteen.
Er klinkt een bekend liedje op de radio en Jasmin en Jos beginnen mee te zingen. Eerst zachtjes, maar daarna steeds harder. Vader wil er net iets van zeggen, maar dan ziet hij het zwembad.
Hij draait het parkeerterrein op.
De kinderen stappen uit. ‘Hoe laat kom je ons halen?’ vraagt Jasmin. Vader zegt niets. Hij zoekt in zijn jas en haalt er een biljet van 10 euro uit.
‘Wow, we mogen patat kopen,’ zegt Jos. Maar vader schudt zijn hoofd. Hij wijst naar de overkant. Daar zit een postkantoor. ‘Het geld is voor een strippenkaart,’ zegt hij. ‘Jullie nemen maar de bus terug!’

Opdrachten

1 - Vul in
Lees de zinnen. Zet een X bij ‘mee eens of ‘niet mee eens’.

	Mee eens	**Niet mee eens**
Bij een kort autoritje hoef je de gordel niet om te doen.		
Je hoeft alleen maar de autogordel om te doen als je vader of moeder dat zegt.		
Kinderen horen altijd achterin de auto.		
Waar je ook zit in de auto, je moet ALTIJD de gordel om.		
In de auto gelden ook afspraken voor passagiers.		
Je moet aan de kant van de stoep in en uit de auto stappen.		
Je mag de bestuurder van de auto niet storen		
Je mag niets uit het raam van de auto gooien.		
Je mag nooit snoepen achterin de auto.		
Kinderen moeten er zelf aan denken om de gordel om te doen.		
Kinderen moeten zelf een bekeuring krijgen als ze de autogordel niet om hebben.		

2 - Geef je mening
Thera zag, dat Jos zijn gordel los deed. Ze wilde niet weer klikken, dus hield ze haar mond. Wat zou jij doen als je zag dat iemand in de auto zijn gordel af deed? Leg je antwoord uit.

……

……

3 - Tekenen
Een gezin met twee kinderen gaat uit rijden. Niemand draagt een gordel. Dan moet de auto onverwacht stoppen. Op tekening 1 zie je wat er gebeurt. Teken in de lege auto de man en het kind nog een keer. Nu hebben ze gelukkig wel een gordel om.

1.

2.

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Informatie voor ouders
Om te kopiëren

Beste ouders,

Kinderen zitten vaak op de achterbank van de auto. En regelmatig raken kinderen ernstig gewond of overlijden ze zelfs, doordat ze geen gordel of kinderzitje gebruiken. Gordels en kinderzitjes zorgen ervoor dat kinderen bij hard remmen of bij een botsing niet door of zelfs uit de auto worden geslingerd. Ze zijn voor kinderen dan ook van vitaal belang.

Op 1 maart 2006 treden nieuwe wettelijke regels in werking omtrent het gebruik van gordels en kinderzitjes in de auto. Bij de bekendmaking van deze nieuwe regels zijn basisschoolleerlingen en hun ouders een belangrijke doelgroep. Ook op de school van uw kind wordt aandacht aan de nieuwe regels besteed.

Informatie over het veilig vervoeren van kinderen in de auto

Waarom nieuwe regels?

Auto's worden steeds veiliger. Met behulp van kreukelzones, kooiconstructies en airbags beschermen zij de inzittenden. De autogordels vormen hierbij een onmisbare schakel. Maar autogordels zijn ontworpen voor volwassenen. Voor kinderen werken ze veel minder goed en voor baby's zijn ze totaal ongeschikt. Daarom is in Europa afgesproken dat er strengere regels nodig zijn voor het vervoer van kinderen in de auto. Regels die maar een ding tot doel hebben: uw kind beter beschermen.

De regels komen er op neer dat vanaf 1 maart 2006 kinderen kleiner dan 1,35 meter in een goedgekeurd kinderzitje vervoerd moeten worden. Volwassenen en kinderen groter dan 1,35 meter moeten de autogordel om en mogen zonodig ook een kinderzitje (zittingverhoger) gebruiken. Om de regels in de praktijk hanteerbaar te maken, zijn er uitzonderingen opgenomen. Zo is bijvoorbeeld in de bus en de taxi een kinderzitje niet verplicht. Hieronder vindt u meer informatie over de nieuwe regels en de uitzonderingen, welke kinderzitjes er zijn, maar ook koop- en gebruiktips.

Wat zegt de wet?

Vanaf 1 maart 2006 geldt het volgende:

Kinderen* kleiner dan 1,35 m:	Goedgekeurd kinderzitje verplicht
Kinderen* groter dan 1,35 m en volwassenen:	Autogordel en zonodig ook een goedgekeurd kinderzitje(zittingverhoger) gebruiken

*Onder kinderen wordt iedereen onder de 18 jaar verstaan

Een kinderzitje moet goedgekeurd zijn volgens ECE-reglement 44/03 of 44/04. Dit is te zien aan een keuringslabel of –sticker (hiernaast afgebeeld). Voor een goede werking moet het kinderzitje op de juiste manier zijn vastgezet. Raadpleeg hiervoor de handleiding van het zitje en de gebruiktips achter in deze brochure.

Let op: kinderen jonger dan 3 jaar mogen uitsluitend vervoerd worden in een kinderzitje, behalve in een taxi of bus. De onderstaande bijzondere gevallen en uitzonderingen gelden dus niet voor kinderen jonger dan 3 jaar, behalve in taxi en bus.

Bijzondere gevallen en uitzonderingen

Te weinig gordels (tijdelijke uitzondering)
Als er meer passagiers zijn dan gordels, dan mogen kinderen groter dan 1,35 meter en volwassenen los op de achterbank zitten, zolang de aanwezige gordels maar door andere passagiers worden gebruikt. Dit geldt tot 1 mei 2008. Vanaf die datum mag in auto's die op alle zitplaatsen gordels hebben, niemand meer zonder gordel worden vervoerd.

Te weinig plaats
Als op de achterbank al twee kinderzitjes in gebruik zijn, is er vaak geen plaats meer voor een derde. In zo'n geval mag een kind vanaf 3 jaar op de overgebleven zitplaats de gordel gebruiken.

Geen gordels achterin
Kinderen jonger dan 3 jaar mogen niet op de achterbank vervoerd worden als daar geen gordels aanwezig zijn. De gordels zijn immers nodig om het autostoeltje vast te maken. Kinderen vanaf 3 jaar en volwassenen mogen in dat geval los op de achterbank zitten.

Geen gordels voorin én achterin
Als voorin de auto ook geen gordels aanwezig zijn, mogen kinderen tot 3 jaar helemaal niet worden meegenomen. Kinderen van 3 jaar en ouder mogen in een auto zonder gordels niet voorin zitten als ze kleiner zijn dan 1,35 meter.

Vervoer van 'andere' kinderen
Van ouders en pleegouders wordt verwacht dat ze voor hun eigen kind een kinderzitje in de auto hebben. Maar er rijden misschien ook wel eens andere kinderen mee, bijvoorbeeld spelertjes van een jeugdteam naar een uitwedstrijd. Voor deze kinderen kan niet altijd een kinderzitje aanwezig zijn. Bij dit soort incidenteel vervoer over beperkte afstand (dus niet op een vakantiereis) mogen op de achterzitplaatsen kinderen vanaf 3 jaar (maar niet de eigen kinderen) volstaan met gebruik van de gordel. Zorg, als dit vervoer regelmatig voorkomt, toch voor een of meer extra kinderzitjes, want dat is veel veiliger.

Taxi- en busvervoer
In bussen en op de achterbank van een taxi is een kinderzitje niet verplicht. Kinderen vanaf 3 jaar en volwassenen moeten dan de gordels gebruiken, voor zover aanwezig, en kinderen jonger dan 3 jaar mogen in dat geval los worden vervoerd. Neem bij voorkeur geen kind op schoot, want dat is riskant bij een frontale botsing.

Wat is er nog meer nieuw?

Airbag
Op een zitplaats met een airbag ervoor mogen kinderen niet worden vervoerd in een (baby)autostoeltje dat tegen de rijrichting in is geplaatst. Dit mag alleen, als de airbag is uitgeschakeld. Of dat uitschakelen mogelijk is en hoe dat dan moet, staat in de gebruiksaanwijzing van de auto. Of anders kan de garage wel helpen.

Gordels en kinderzitjes goed gebruiken
Het is verplicht om de autogordels en kinderzitjes te gebruiken op de door de fabrikant voorgeschreven manier. Zo zijn ze ook getest. Het is bijvoorbeeld niet langer toegestaan het diagonale deel van de gordel achter de rug langs of onder de arm door te dragen. De gordel is niet ontworpen om zo te worden gebruikt en werkt dan ook niet goed.
Ook voor zwangere vrouwen en hun ongeboren kind is het veel veiliger de gordel op de juiste manier te dragen. Het heupgedeelte onder de buik, zo laag mogelijk over het bekken, het diagonale deel over de borst, boven de buik.

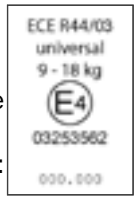

Gordelgeleider
Een gordelgeleider (gordelclip) moet ervoor zorgen dat het diagonale deel van de autogordel over de schouder loopt en niet over de hals. Een gordelgeleider kan deel uitmaken van een zittingverhoger. Er zijn ook afzonderlijke gordelgeleiders te koop. Deze laatste mogen niet gebruikt worden, behalve:

1. door volwassenen
2. door kinderen zwaarder dan 36 kg (zie 'De kinderzitjes in groepen')
3. in de eerdergenoemde uitzonderingsgevallen waarin geen kinderzitje gebruikt hoeft te worden

De afzonderlijke gordelgeleiders die in deze gevallen zijn toegestaan, moeten aan enkele eisen voldoen. Zij mogen alleen aan het diagonale deel van de autogordel zijn bevestigd. Een gordelgeleider die het heupdeel met het diagonale deel verbindt, is dus altijd verboden. Verder mag een gordelgeleider de goede werking van de gordel niet belemmeren en mag hij geen ruwe delen hebben die de gordel kunnen beschadigen.

Voor kinderen blijft een zittingverhoger veiliger. Die zorgt er namelijk ook voor dat het heupgedeelte van de gordel over het bekken loopt en niet over de buik. Daardoor kan bij een ongeval ernstig inwendig letsel voorkomen worden. Met een gordelgeleider blijft de kans op dergelijk letsel aanwezig. Gebruik dus als het even kan liever een zittingverhoger.

Welk kinderzitje voor welk kind?

Is uw kind groter of kleiner daan 1,35 meter?

Kleiner dan 1,35 meter:

Hoe zwaar is uw kind?*

- **Minder dan 13 kg:** ***Babyautostoeltje (groep 0 en 0+)***
- **Tussen 9 en 18 kg:** ***Kinderautostoeltje (groep 1)***
- **Tussen 15 en 36 kg:** ***Zittingverhoger (groep 2 en 3)***
- **Meer dan 36 kg:** ***Autogordel, eventueel met zittingverhoger of afzonderlijke gordelgeleider (gordelclip/gordelklem)***

Groter dan 1,35 meter:

Uw kind moet de autogordel gebruiken (voor zover beschikbaar). Als de gordel over de hals loopt in plaats van over de schouder, gebruik dan ook een zittingverhoger.

*onder kinderen wordt iedereen onder de 18 jaar verstaan.

Kinderen op de basisschool zullen meestal aan het begin van hun schooltijd of niet lang daarna uit hun kinderautostoeltje gegroeid zijn en moeten dan een goedgekeurde zittingverhoger in combinatie met de gordel gebruiken, totdat ze 1,35 meter zijn. Maar ook als kinderen al groter zijn dan 1,35 meter en de gordel loopt toch nog over de hals in plaats van over de schouder, mogen ze uiteraard een zittingverhoger blijven gebruiken.

Kinderen zitten vaak op de achterbank van de auto. En regelmatig raken kinderen ernstig gewond of ze overlijden zelfs, doordat ze geen gordel of kinderzitje gebruiken. Gordels en kinderzitjes zorgen ervoor dat kinderen bij hard remmen of bij een botsing niet door of zelfs uit de auto worden geslingerd. Ze zijn voor kinderen dan ook van vitaal belang.

Als een kind op de achterbank in een kinderzitje wordt vervoerd, heeft het 30% minder kans op ernstig letsel en zelfs 50% minder kans op dodelijk letsel dan als het los op de achterbank zit. Als een kind alleen in de gordel op de achterbank zit, zijn deze percentages lager, namelijk resp. 20 en 30%. Een kinderzitje biedt voor kinderen dus meer bescherming dan alleen de gordel.

Minder kans op…	Gordels voorin	Gordels achterin	Kinderzitjes achterin
Ernstig letsel	25%	20%	30%
Dodelijk letsel	40%	30%	50%

Geschatte effectiviteit van autogordels en kinderzitjes (Evans, 1986 en 1991; Schoon & Van Kampen, 1992)

Het dragen van de gordel door achterpassagiers (vaak kinderen) is niet alleen belangrijk vanwege hun eigen veiligheid, maar ook voor de bescherming van de voorinzittenden. Die kunnen ernstig letsel (vooral aan de nek en de rug) oplopen als loszittende achterpassagiers met een harde klap tegen de achterkant van de voorstoel botsen.

Ouders hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. Zij kunnen door hun eigen gedrag ervoor zorgen dat kinderen het dragen van de gordel op de achterbank als een vanzelfsprekendheid gaan beschouwen. Als de bestuurder de gordel om doet, blijkt 2/3 van de achterpassagiers dat ook te doen. Maar als de bestuurder geen gordel om heeft, draagt slechts 15% van de achterpassagiers de gordel.

Dus als u met uw eigen kinderen of die van anderen in de auto rijdt, houdt u zich dan aan de nieuwe regels! En..… geef het goede voorbeeld door zelf ook de gordel te dragen! Op school zijn de onderstaande regels besproken die te maken hebben met het gedrag van kinderen als autopassagier. Het is aan te raden om de kinderen nogmaals op deze regels te wijzen als u hen meeneemt in de auto.

- Je moet aan de kant van de stoep in en uit de auto stappen. Kijk bij het in- en uitstappen goed uit. Ren niet zomaar de weg op. (Voor jongere kinderen: je mag pas in- en uitstappen als je vader of moeder het zegt.)
- Ga (bij voorkeur) achterin zitten.
- Je moet op een zittingverhoger zitten als je kleiner bent dan 1,35 meter. Maar ook als je al groter bent dan 1,35 meter, mag je een zittingverhoger gebruiken als dat prettiger zit.
- Doe altijd de autogordel om. Ook bij een kort autoritje.
- Stoor de bestuurder niet.
- Je mag niet (zonder het te vragen) aan de ramen en deuren komen tijdens de rit.
- Gooi niets uit het raam.

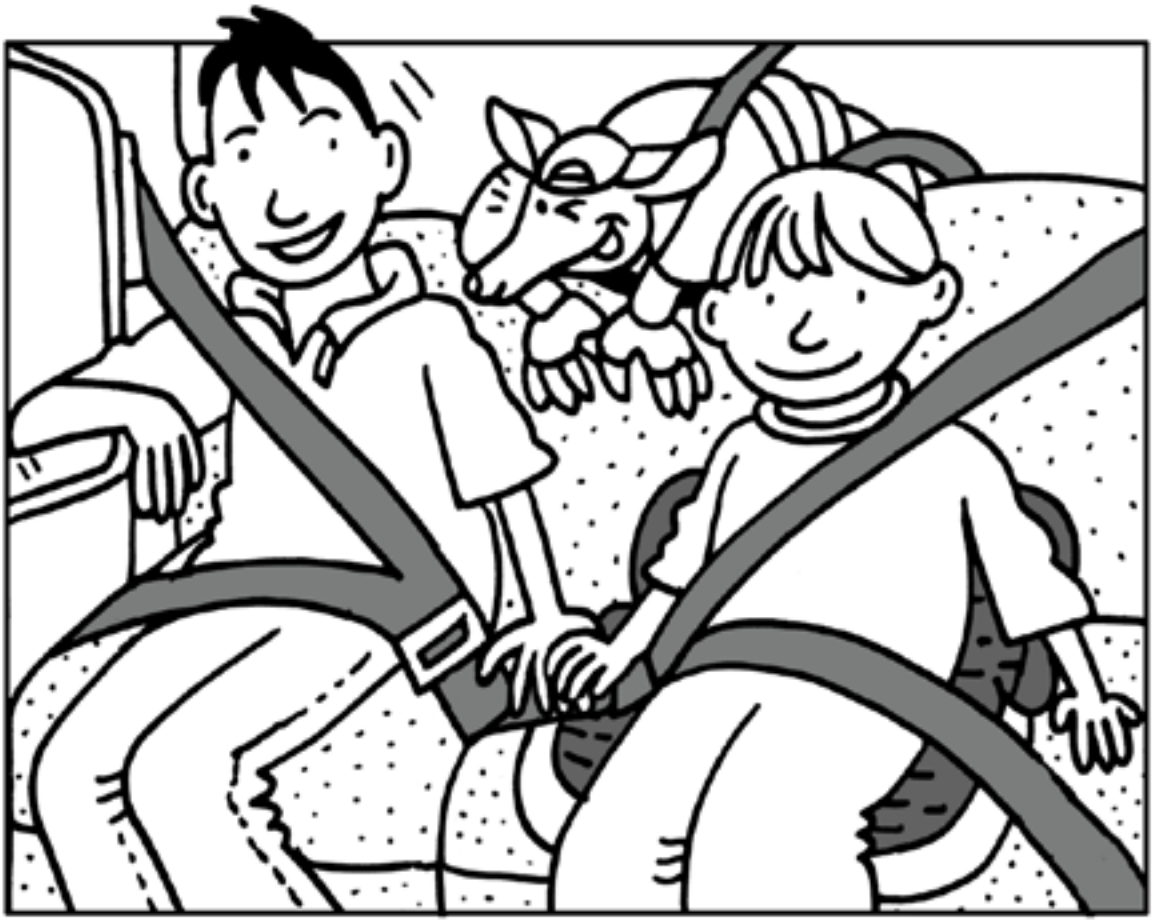

Goochem, het gordeldier is het symbool van de campagne; een knuffel die aan de autogordel gehecht wordt en kinderen helpt herinneren aan het omdoen van de gordel.

Kooptips

Keurmerk

Koop een kinderzitje dat voldoet aan de nieuwste Europese veiligheidseisen (ECE 44/03 of 44/04). Alleen deze mogen gebruikt worden. Ze zijn voorzien van een keuringslabel of –sticker. Daarop staat in een rondje de letter E plus een getal. Verder naar onderen staat het goedkeuringsnummer. Dit nummer moet beginnen met 03 of 04. Ook wordt het gewicht vermeld van de kinderen waarvoor het geschikt is. Hiernaast is een voorbeeld te zien van een officieel label. Vraag zonodig advies aan de verkoper.

Gewicht

Koop altijd een kinderzitje dat past bij het gewicht van uw kind. Het gewicht staat aangegeven op het keuringslabel. Vaak wordt ook de leeftijd vermeld. Let op:
het ene kind kan op dezelfde leeftijd veel zwaarder zijn dan het andere.

Probeer het kinderzitje uit
Neem bij het kopen van een kinderzitje uw eigen auto en uw kind(eren) mee. Controleer of het autostoeltje of de zittingverhoger goed in de auto kan worden bevestigd en laat uw kind(eren) ze uitproberen. Let daarbij op het volgende:

- De autogordel moet lang genoeg zijn. Let erop dat de sluiting van de gordel niet op of tegen het frame van het autostoeltje komt te zitten.

- Zowel in de zit- als slaapstand mag er geen speling tussen het autostoeltje en de stoel of bank zitten: trek hiervoor het heupdeel van de autogordel zo strak mogelijk aan.

- Sommige autostoeltjes zijn geschikt en goedgekeurd voor (vrijwel) elke auto (universeel), andere alleen voor bepaalde auto's (semi-universeel of voertuigspecifiek). Dit staat aangegeven op het keuringslabel op het autostoeltje.

- Autofabrikanten bevelen soms een bepaald merk en type autostoeltje aan voor gebruik in hun auto's. Dit zijn de autostoeltjes die in botstesten gebruikt zijn.

Gordels
Controleer of u de gordels van het autostoeltje gemakkelijk kunt openen, sluiten en verstellen.

Gebruik
Koop een autostoeltje dat past bij uw gebruik. Mocht u bijvoorbeeld het stoeltje in meerdere auto's willen gebruiken, let dan op zaken als gewicht, bevestiging etc.

Tweedehands
Koop alleen een tweedehands kinderzitje als u heel zeker weet dat er nooit een ongeluk mee is gebeurd. Door de kracht die bij een botsing op een autostoeltje wordt uitgeoefend, is het stoeltje niet meer veilig te gebruiken.

Gebruiksaanwijzing
Controleer of er een gebruiksaanwijzing bij het kinderzitje wordt geleverd. Ook als u het zitje tweedehands koopt.

Verstelbare rugleuning
Als u een zittingverhoger koopt, neem er dan bij voorkeur een met een in hoogte verstelbare rugleuning. De rugleuning biedt namelijk meer bescherming.

ISOFIX-systeem
Met behulp van een zogeheten ISOFIX-systeem kan een autostoeltje op eenvoudige wijze in de auto bevestigd worden zonder gebruik te maken van de autogordel. Raadpleeg de gebruiksaanwijzing van uw auto of vraag na bij de dealer of dit in uw auto mogelijk is en welke autostoeltjes hiervoor geschikt zijn.

Gebruiktips

Goede bevestiging
Zet het kinderzitje altijd goed vast. Hoe vaster het zitje in de auto wordt bevestigd, des te beter is de bescherming.

Vervoer tegen de rijrichting in
Vervoer kinderen zo lang mogelijk tegen de rijrichting in, dus achterstevoren. In ieder geval tot ze 1 jaar zijn.

Airbag
Als uw auto vóór de passagiersstoel een airbag heeft, is het verboden om een (baby)autostoeltje achterstevoren (tegen de rijrichting in) op de voorstoel te plaatsen. Dit mag alleen, als de airbag is uitgeschakeld. Het autostoeltje kan door de airbag met kracht naar achteren gestoten worden, met mogelijk ernstig of zelfs dodelijk letsel voor het kind als gevolg. Het is raadzaam om kinderen tot 12 jaar niet bij een airbag te zetten die ingeschakeld is. Kan het niet anders, zet dan de autostoel zo ver mogelijk naar achteren.

Gordels goed aantrekken
Trek de gordels in het autostoeltje altijd goed aan. Ga zorgvuldig om met een zittingverhoger; deze heeft zelf geen gordels, dus het kind moet met de autogordel vastgezet worden.

Zittingverhoger
Laat uw kind gebruikmaken van een zittingverhoger, als de gordel over de hals loopt in plaats van over de schouder. Dus ook als uw kind al groter is dan 1,35 meter.

Verstel de gordels
Kijk regelmatig of de gordels van het autostoeltje nog goed zijn afgesteld. En verstel de gordels, naarmate het kind dikkere of dunnere kleren aan heeft.

Geen gordelgeleiders
De goede werking van de autogordel mag niet worden belemmerd. Gordelgeleiders (gordelclip/gordelklem) mogen daarom niet gebruikt worden, behalve in genoemde uitzonderingsgevallen (zie 'Wat zegt de wet'). Ook is het verboden om het diagonale deel van de autogordel onder de arm of achter de rug langs te leiden.

Niet op schoot
Neem kinderen in de auto nooit op schoot, of u nu voorin of achterin zit en of u nu wel of geen gordel draagt. Het is namelijk erg riskant bij een frontale botsing.

Voldoende steun voor het hoofd
Er moet voldoende steun zijn voor het hoofd. De achterkant van het hoofd mag niet op de rand van de rugleuning van het stoeltje steunen of er bovenuit steken. Als dit wel het geval is, dan wordt het tijd om over te stappen op het volgende autostoeltje.

Na een botsing
Vervang het kinderzitje als u met de auto een botsing heeft gehad, ook als u aan de buitenkant van het stoeltje geen schade kunt ontdekken. Vervang het autostoeltje ook wanneer u alleen maar tegen een paaltje bent aangereden!

Kinderwagenbakken
Hoewel sommige kinderwagenbakken ECE 44/03 of 44/04 goedgekeurd zijn, is het toch veel veiliger om een baby in een goedgekeurd babyautostoeltje te vervoeren. De constructie van zo'n stoeltje en de manier waarop de baby daarin wordt vervoerd, is het meest veilig voor de baby. Een gewone reiswieg mag nooit in de auto gebruikt worden, aangezien deze onvoldoende bescherming biedt.

Bagage- of laadruimte
Het is verboden om passagiers te vervoeren in de bagage- of laadruimte van de auto of in een aanhangwagen
of caravan.

Kampeerauto
Vervoer van personen in de leefruimte van een kampeerauto op zitplaatsen zonder gordels is niet veilig, maar in veel gevallen mag het wel. Dit hangt onder andere af van het bouwjaar van de kampeerauto. Zie hiervoor www.verkeerenwaterstaat.nl.

Colofon

Meer informatie over het veilig vervoer van kinderen in de auto vindt u op www.kinderzitjes.nl en www.veiligheid.nl. Het Goochem meetlint kan op www.kinderzitjes.nl geprint worden.

Deze lesbrief is een initiatief van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland i.s.m. het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Samenstelling: Educatieve Dienstverlening Henriëtte Willink, Sneek
Auteur Verhalen: Marian van Gog
Illustraties: Anjo Mutsaars, Haren.

Uitgave februari 2006.
Deze lesbrief wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun van de Europese Commissie.